

толерантність, розуміння вихованцями складності й багатогранності цього феномену, сприяння їх позитивному ставленню до толерантності, послаблення або подолання наявних у поведінці інтолерантних проявів та вироблення подальшої стратегії формування досвіду толерантності.

Валерія Борисівна Нечерда

Бібліографія. Декларація принципів толерантності: затверджена резолюцією 5.61 Генеральної конференції ЮНЕСКО від 16 листопада 1995 р. // Освіта України. – 2003. – №83.

ТРУДОВЕ ВИХОВАННЯ У ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ (Т. в. П. н. з.) – процес цілеспрямованого й усвідомленого прилучення зростаючої особистості до суспільних цінностей праці, які формуються у неї за допомогою пізнавальних і конкретно перетворювальних видів діяльності перманентно зростаючої складності. Рівень розвитку трудової вихованості визначають ініціативність й активність учня на уроках, уміння зосередити свої зусилля на подоланні труднощів, пов'язаних із навчальною діяльністю й самоосвітою, уміння знаходити свої місце у працюючому колективі, допомога ближнім, ставлення до оточуючих, комунікативні навички, позитивна взаємодія з учителями, працьовитість у всіх формах трудової діяльності, ретельність та сумлінність виконання доручень, негативне, критичне ставлення до власного лідарства та лідарства оточуючих, бережливість у процесі будь-якої діяльності, охайність, уміння раціонально розподіляти робочий час, здатність до продуктивної діяльності, об'єктивний самоконтроль. Провідною метою Т.в. учнів молодшого шкільного віку в гуртках П. н. з. є виховання у них позитивного ставлення до праці за допомогою різноманітних форм предметно-перетворювальних практичних дій. За цих умов відбувається розвиток особистості, молодші школярі набувають первинних уявлень про важливість праці для них самих, родини і суспільства в цілому, засвоюють правила безпеки життя, ознайомлюються із сучасним світом професій.

Мета Т. в. учнів основної школи в гуртках П. н. з. полягає у формуванні розуміння ними значення правильного вибору професії для особистості та сучасного суспільства; уявлень про сучасний ринок праці, знань про складові головного та резервного професійних планів, відмінності між окремими напрямками профільного навчання у старшій школі; прищепленні навичок пошуку необхідної інформації про можливості продовження навчання за обраним профілем і побудови індивідуальної освітньої траєкторії. Метою Т. в. учнів старших класів у гуртках П. н. з. є формування у них готовності до свідомого професійного самовизначення та морально-психологічна підготовка до майбутньої професійної діяльності.

Олег Леонідович Морін

Бібліографія: Постанова Президії Академії педагогічних наук України №1-7/6-98 від 01.07.2004 р. про “Національну програму виховання дітей та учнівської молоді в